

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD Den Haag

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2023-0000538748

Datum 12-10-2023
Betreft Schriftelijke beantwoording op de Begroting SZW voor
het jaar 2024

Hierbij zenden wij u de antwoorden van meer feitelijke aard, welke zijn gesteld tijdens de eerste termijn van de zijde van de Kamer bij de behandeling van de Begroting van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor het jaar 2024 (36 410)-XV).

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

De Minister voor Armoedebeleid,
Participatie en Pensioenen,

C.E.G. van Gennip

C.J. Schouten

Schriftelijke beantwoording begroting SZW voor het jaar 2024

Datum

12-10-2023

Onze referentie

2023-0000538748

Vragen van het lid Kort, A.H.J. de (VVD)

Vraag:

Welke stappen kan het kabinet zetten om de competenties van mensen in de bijstand te delen met de werkgevers?

Antwoord:

De werkgeversservicepunten delen momenteel de profielen van werkzoekenden in de bijstand met werkgevers. Ook kunnen werkgevers individuele gemeenten benaderen. Het kabinet werkt aan toegang voor werkgevers tot het werkzoekendenbestand van meerdere gemeenten naar keuze via het programma Verbeteren Uitwisseling Matchingsgegevens (VUM). Hierbij is de registratie van competenties van werkzoekenden een cruciaal onderdeel en voorwaarde. Dit wordt ondersteund in het kader van het programma VUM en de ontwikkeling van een nationale skillstaal, genaamd CompetentNL.

Het waarborgen van de privacy van bijstandsgerechtigden, die zich mogelijk in een kwetsbare positie bevinden, is van groot belang. In het kader van het programma VUM wordt momenteel onderzocht hoe transparantie van competenties en bescherming van privacy effectief kunnen worden gecombineerd. Hierbij wordt ook bekeken of eventuele wetswijzigingen noodzakelijk zijn.

Voor het einde van het jaar is de minister voor APP voornemens om de Tweede Kamer een brief te sturen over de transparantie van het bestand van werkzoekende bijstandsgerechtigden, de voortgang van het programma VUM, en zal zij ingaan op de moties van het lid De Kort c.s. (Kamerstuk 35 925-XV, nr. 47) en de leden De Kort en Pouw-Verweij (Kamerstuk 36 200-XV, nr. 37).

Vragen van het lid Kat, H. (D66)

Datum

12-10-2023

Onze referentie

2023-0000538748

Vraag:

Wil de minister kijken hoe een laagdrempelige manier van melden van zwangerschapsdiscriminatie kan worden vormgegeven, wat we hierin kunnen verbeteren, hoe we hier beter zicht op kunnen krijgen en hoe we ons beleid hierop kunnen verbeteren?

Antwoord:

De minister van SZW vindt het van groot belang dat zwangerschapsdiscriminatie wordt tegengegaan en gemeld.

De aanpak van zwangerschapsdiscriminatie maakt deel uit van het Actieplan Arbeidsmarktdiscriminatie. Uit het onderzoek van het College voor de Rechten van de Mens (Zwanger en werk: dat baart zorgen, 2020) blijkt dat veel vrouwen geen melding maken van zwangerschapsdiscriminatie en dat dit onder andere komt doordat zwangerschapsdiscriminatie niet altijd als zodanig wordt herkend. De minister van SZW zet daarom in op bewustwording door het verbeteren van de informatievoorziening, zowel richting (zwangere) werknemers als werkgevers.

Zo wordt gewerkt aan het verbeteren van de informatievoorziening aan de doelgroep zwangere werknemers (bijvoorbeeld via 24baby, zwangerenportaal en de GGD Groeigids). WOMEN Inc. heeft in opdracht van de ministeries van OCW en SZW een grote bewustwordingscampagne uitgevoerd. Deze campagne heeft een groot bereik gehad en daarmee een groot aantal vrouwen geïnformeerd over hun rechten. Uit de reacties bleek dat veel vrouwen situaties hebben meegemaakt, die wijzen op zwangerschapsdiscriminatie. Daarnaast werkt het ministerie van SZW aan het ontwikkelen van een informatiepakket. Dit pakket komt naar verwachting voor het einde van dit jaar beschikbaar. Bij alle bovengenoemde maatregelen worden zwangeren geïnformeerd over het herkennen van discriminatie en de mogelijkheden om discriminatie te melden bij het College voor de Rechten van de Mens.

Vraag:

Kan de minister zo snel als mogelijk, voor de begroting van Koninkrijksrelaties, uitwerken hoe ver we komen met de huidige reservering van 30 miljoen om de adviezen van de Commissie sociaal minimum Caribisch Nederland uit te voeren, en wat is er additioneel nodig voor 1 januari 2024?

Antwoord:

Het kabinet heeft met Prinsjesdag 30 miljoen euro in 2024 (32 miljoen euro structureel vanaf 2025) gereserveerd voor het verbeteren van de koopkracht en het bestrijden van armoede. Omdat de Commissie sociaal minimum Caribisch Nederland haar rapport pas na Prinsjesdag heeft gepubliceerd, heeft het kabinet ervoor gekozen om vooruitlopend op een advies de middelen voor 2024 in te zetten voor zowel incidentele als structurele maatregelen. Structureel worden het minimumloon, de minimumuitkeringen en de kinderbijslag verhoogd. Incidentele middelen zijn ingezet voor onder meer het continueren van de energietoelage voor huishoudens met een laag inkomen en subsidies op de nutsvoorzieningen. De structurele middelen voor 2025 en verder zijn gereserveerd op de aanvullende post (additioneel 16,2 miljoen euro in 2025, aflopend tot structureel 14,4 miljoen euro) om per 2025 op basis van het advies van de commissie verdere stappen te

zetten.

Datum
12-10-2023
Onze referentie
2023-0000538748

De Commissie sociaal minimum Caribisch Nederland heeft in haar onderzoek inzichtelijk gemaakt wat inwoners in Caribisch Nederland nodig hebben om rond te komen en te participeren, en draagt daar concrete aanbevelingen voor aan. De commissie adviseert in haar rapport korte en middellange termijn maatregelen. Voor de korte termijn adviseert de commissie om het wettelijk minimumloon in Caribisch Nederland te verhogen naar USD 1.750 per maand per 1 januari 2024. Om het voor werkgevers draagbaar te houden, stelt de commissie daar tegenover een verlaging van de werkgeverspremies voor. Voor deze verdere stappen is onvoldoende dekking voorhanden in 2024 (zie tabel). Het additioneel verhogen van het minimumloon naar USD 1.750 en de koppeling met de uitkeringen kost in 2024 aanvullend € 9,1 miljoen, oplopend tot € 9,6 miljoen structureel. Daarnaast zijn er aanvullende kosten indien werkgeverspremies verlaagd worden. Voor andere maatregelen zoals het invoeren van een kindgebonden budget en het verlagen van de kosten van levensonderhoud, waaronder die van wonen, vervoer en nutsvoorzieningen, noemt de commissie concrete maatregelen, maar doet zij geen concrete uitspraak over hoe hoog die stappen moeten zijn. Het onderzoek van de commissie laat namelijk ook zien dat heel veel gegevens voor Caribisch Nederland niet voor handen zijn. Daarom is op dit moment niet te becijferen hoeveel additioneel nodig is voor de volledige opvolging van het rapport.

Over de bredere bevindingen en aanbevelingen uit dit rapport komt de minister voor APP dit jaar nog met een inhoudelijke reactie.

Tabel: Specificatie van de koopkrachtmiddelen augustusbesluitvorming 2023 (en restant 2022)

x € mln.	2024	2025	2026	2027	Struct.
1. Wml en uitkeringen	11,3	11,9	12,5	13,0	13,7
2. Kinderbijslag \$ +90 per kind p/m	4,4	4,5	4,5	4,5	4,5
3. Voedselbanken	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3
4. Openbaar vervoer	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
5. Verlagen vast elektratarief naar \$ 0 p/m	6,2				
6. Energietoelage	4,5				
7. Flankerend armoedebeleid openbare lichamen	1,0				
8. Gratis schoolmaaltijden	1,0				
9. Verlagen vast drinkwatertarief naar \$ 2 p/m	1,2				
9. Verdere verlaging van vast internet met \$ 15 p/m	1,3				
10. Verbeteren glasvezelnetwerk internet	3,0				
11. Reservering AP commissie sociaal minimum	1,6	16,2	15,6	15,1	14,4
Totaal kosten	36,4	33,6	33,6	33,6	33,6
Dekking uit augustusbesluitvorming 2023	30,0	32,0	32,0	32,0	32,0
Dekking resterend uit augustusbesluitvorming 2022	6,4	1,6	1,6	1,6	1,6
Totaal dekking	36,4	33,6	33,6	33,6	33,6

Vragen van het lid Kathmann, B.C. (PvdA)

Datum

12-10-2023

Onze referentie

2023-0000538748

Vraag:

Hoe kijkt minister tegen het loslaten van het huidige criterium van 70% van het minimumloon aan?

Antwoord:

De Commissie sociaal minimum heeft het kabinet geadviseerd om de 100/70-verhouding tussen minimumloon en bijstand los te laten. Het kabinet heeft kennis genomen van deze aanbeveling en is van mening dat deze, evenals een aantal andere aanbevelingen, een fundamenteel karakter heeft. Om daar recht aan doen, is het van belang om deze zorgvuldig te wegen en de consequenties te bezien. Deze wegenen zijn aan een nieuw kabinet.

Vraag:

Hoe wordt de indexatiemethode van het minimumloon ervaren? Wat zou het effect zijn van het meenemen van incidentele ontwikkeling van lonen in de indexatie van het Wettelijk minimumloon? Gaat de minister in de evaluatie van het Wettelijk minimumloon ook in op de indexatiemethode?

Antwoord:

Het kabinet ziet de huidige indexatiemethode van het minimumloon als een goed werkend mechanisme. Het zorgt dat het minimumloon op een stabiele manier meestijgt met de lonen in algemene zin. De indexatiemethode levert halfjaarlijkse verhogingen op die doorgaans op breed draagvlak kunnen rekenen en zodoende "automatisch" en tijdig doorgang kunnen vinden.

Zo'n stabiele, automatische stijging van het minimumloon is niet vanzelfsprekend. Tot 1992 hadden we de Wet aanpassingsmechanismen (WAM). De WAM bevatte op papier ook een automatische indexatie. In de praktijk ging die automatische indexatie echter bijna nooit door. Er werd vaak van afgeweken. Het minimumloon werd dan bijvoorbeeld bevroren. Of verlaagd. We zijn daarna overgestapt op de huidige indexatiemethode.

De incidentele loonontwikkeling maakt geen onderdeel uit van de huidige methode. Wanneer incidentele ontwikkeling van lonen meegenomen zou worden in de methode, zou dit de ontwikkeling van het wettelijk minimumloon volatieler maken. Incidentele loonontwikkeling is namelijk het ene jaar positief en het volgende jaar negatief. Ten tweede zou het tot onlogische effecten leiden. Stel bijvoorbeeld dat veel jongeren de arbeidsmarkt betreden. Dan leidt dat in de regel tot een negatieve incidentele loonontwikkeling, omdat jongeren vaak lager ingeschaald worden dan ouderen. Dit zou betekenen dat het wettelijk minimumloon in zo'n jaar minder geïndexeerd zou worden. De minister van SZW vindt dat niet wenselijk.

Als de wens bestaat om de hoogte van het minimumloon aan te passen, dan is indexatie overigens niet de enige methode. Het kabinet spreekt regelmatig met de Tweede Kamer over de vraag of het minimumloon de juiste hoogte heeft. Als dat niet zo is, dan kan het kabinet die hoogte aanpassen. Per 1 januari 2023 heeft het kabinet het minimumloon met 10,15 procent verhoogd. Ook de invoering van het minimumuurloon per 1 januari 2024 zorgt voor een verhoging voor werknemers die onder een cao vallen met een werkweek langer dan 36 uur.

De evaluatie van het wettelijk minimumloon gaat over de hoogte van het wettelijk minimumloon op dit moment. De huidige hoogte van het wettelijk minimumloon is een resultaat van onder andere de indexaties uit het verleden. In die zin komen de indexaties in de evaluatie aan bod. De evaluatie gaat echter niet specifiek in op de indexatiemethode.

Datum

12-10-2023

Onze referentie

2023-0000538748

Vraag:

Leven lang ontwikkelen is onmisbaar voor een wendbare arbeidsmarkt de komende jaren. Daarom is de motie Van der Lee c.s. ingediend die opriep varianten uit te werken en STAP zo nodig beschikbaar te houden. Hoe staat het met deze varianten? Er zou een structureel middel komen na afschaffing van de fiscale scholingsaftrek. Waarom wordt het resterende budget niet gebruikt om de infrastructuur door te ontwikkelen? Waarom kiest de minister er voor om het budget naar SLIM over te hevelen?

Antwoord:

De verkenning naar varianten van Leven lang ontwikkelen (LLO) bevindt zich in een afrondende fase. De minister van SZW zal u deze ambtelijke verkenning over individuele budgetten en leerrechten, waarin de lessen van de STAP-regeling zijn betrokken, op korte termijn toesturen, zodat deze beschikbaar is voor een nieuw kabinet.

Het kabinet heeft besloten de STAP-regeling te beëindigen en de resterende middelen voor de periode 2024 tot en met 2027 te bestemmen voor individuele scholing. Gelet op deze tijdelijkheid en de demissionaire status van het kabinet heeft de minister van SZW daarom gekozen voor een tijdelijke voorziening voor individuele scholing in een bestaande LLO-regeling, namelijk de SLIM-regeling. De SLIM-regeling zal hiertoe worden aangepast.

Daar komt bij dat de hoge kosten van doorontwikkeling van de STAP-infrastructuur zich niet goed verhouden tot de omvang van het resterende budget voor de voorziening voor individuele scholing en het gegeven de tijdelijkheid van het budget.

De minister van SZW zal de lessen van de STAP-regeling en de effecten van de recente aanscherping van de regeling betrekken bij de tijdelijke voorziening via de SLIM-regeling. Ook betreft zij hierbij de wensen van de Tweede Kamer, te weten het gericht inzetten van het resterende budget en een focus op cruciale krapsectoren.

Het blijft van belang om leren en ontwikkelen voor de arbeidsmarkt te stimuleren. Dit draagt bij aan een beter functionerende arbeidsmarkt en het terugdringen en voorkomen van arbeidstekorten. Goed opgeleide mensen zijn onmisbaar om ambities op het gebied van innovatie, transities en groei te realiseren. Juist nu werk en werktaken sneller veranderen. Tegelijkertijd is LLO noodzakelijk om mensen wendbaar te houden, zeker als het economisch minder gaat, en is het belangrijk mensen daarbij financieel te ondersteunen.

Vragen van het lid Palland, H.M. (CDA)

Datum
12-10-2023

Onze referentie
2023-0000538748

Vraag:

Hoe kijkt de minister aan tegen het voorstel om in te zetten op een cao-dekkingsgraad van boven de 80%, in het licht van dat de hoogte van het WML medebepaald wordt door de ontwikkeling van cao-lonen?

Antwoord:

Collectieve afspraken in cao's bevorderen evenwichtige arbeidsverhoudingen en arbeidsrust. Ze vormen een belangrijke randvoorwaarde voor een positieve sociaaleconomische ontwikkeling. Een hoge cao-dekkingsgraad is daarom van belang. Volgens de richtlijn toereikende minimumlonen in de Europese Unie moeten lidstaten een actieplan opstellen om de cao-dekkingsgraad te verhogen, als deze onder de drempel van 80% ligt. In dit geval stelt het kabinet een actieplan op, na raadpleging van sociale partners. Het kabinet werkt op dit moment aan de implementatie van de richtlijn. De minister van SZW heeft het CBS gevraagd om de cao-dekkingsgraad in Nederland in kaart te brengen. Als de dekkingsgraad onder de 80% ligt, zal het kabinet een actieplan opstellen om de dekkingsgraad te verhogen.

Er is inderdaad een relatie tussen de ontwikkeling van de cao-lonen en de hoogte van het WML. De cao-lonen bepalen indirect de hoogte van het WML. Het WML wordt namelijk halfjaarlijks geïndexeerd aan de hand van de gemiddelde stijging van de cao-lonen. Een hogere cao-dekkingsgraad hoeft niet per se te leiden tot een hoger WML. Alleen als een hogere cao-dekkingsgraad leidt tot hogere cao-lonen, zal dat resulteren in een hoger WML.

Vraag:

Wat doet u structureel om de uit de hand gelopen marginale druk en de wig terug te dringen?

Antwoord:

De minister van SZW heeft op 3 februari jl. een uitgebreid onderzoek naar de extremen in de marginale druk met de Tweede Kamer gedeeld (Kamerstuk 29 544, nr.1174). Dat onderzoek laat zien dat circa 2% van de werkenden een marginale druk van 80% of meer ervaart. Het onderzoek laat ook zien dat het niet eenvoudig is om de marginale druk te verlagen. Er is altijd sprake van een afruil. De mate van inkomensondersteuning, de gemiddelde druk, de hoogte van de marginale druk en de gezondheid van de overheidsfinanciën zijn met elkaar verbonden. De extremen in de marginale druk vormen daarmee een complex vraagstuk waarvoor geen eenvoudige oplossingen zijn. Veruit het grootste deel van de werknemers heeft dus niet te maken met extreme marginale druk. Om werken lonender te maken moet het stelsel in samenhang bekeken worden. Daarbij zijn aanpassingen in fiscaliteit, toeslagen en minimumloon nodig die in samenhang bekeken worden. Het kabinet heeft hierin eerste stappen gezet zoals een verhoging van het minimumloon en overgang op een minimum uurloon. Ook heeft het kabinet stappen gezet om de ambitie om de toeslagen af te schaffen dichterbij te brengen. In dit kader lopen er ook onderzoeken rond toeslagen, "Toekomst toeslagenstelsel" (Kamerstuk 31 066, nr. 1272 van 30 juni jl.), en de analyse van fiscale regelingen (Kamerstuk 32 140, nr. 167 van 7 juli jl.). De structurele hervorming kan dit kabinet niet meer inzetten, maar deze voorbereidingen stellen een toekomstig kabinet in staat vervolgstappen te zetten.

Overigens zal ook een nieuw stelsel te maken hebben met de afruil tussen inkomensondersteuning, gemiddelde en marginale druk, gerichtheid en de gezondheid van de overheidsfinanciën.

Datum
12-10-2023
Onze referentie
2023-0000538748

Vraag:

Er zijn gezinnen zijn die in aanmerking komen voor het kindgebonden budget maar het niet ontvangen. Ouders in België voor de kindregelingen hoeven zelf geen gegevens hoeven aan te leveren. Is het kabinet bereid om de belemmering inzake gegevenskoppeling tussen SVB en UWV weg te nemen zodat ouders, net als in België, zelf geen gegevens hoeven aan te leveren?

Antwoord:

Het kabinet vindt het belangrijk dat ouders ontvangen waar zij recht op hebben. Niet alle ouders die recht hebben, maken gebruik van het kindgebonden budget en de kinderbijslag. Het niet-gebruik bij het kindgebonden budget wordt geschat op zo'n 7% en bij de kinderbijslag is het niet-gebruik zeer laag (Athmer et al. 2022, evaluatie Toeslagenstelsel, Ministerie van Financiën).

Net als in België doen ouders voor de kinderbijslag maar één aanvraag bij de geboorte van het eerste kind (en niet meer bij het volgende kind). De kinderbijslag is inkomensafhankelijk en verandert automatisch mee met de leeftijd van de kinderen en stopt als het kind 18 jaar wordt.

Ouders die kinderbijslag ontvangen en ook huur-, zorg- of kinderopvangtoeslag, ontvangen het kindgebonden budget van Dienst Toeslagen automatisch als zij aan de inkomens- en vermogensvoorwaarden voldoen. Dit betreft verreweg de meeste ouders die kindgebonden budget ontvangen. Deze automatische aanvraag is mogelijk omdat Dienst Toeslagen over de benodigde gegevens beschikt om het kindgebonden budget (als voorschot) toe te kennen. Het gaat dan om gegevens over het aantal kinderen en de leeftijd van de kinderen, het huishoudtype (alleenstaande ouder of ouderpaar), het (gezamenlijk) inkomen en het vermogen. Door de automatische aanvraag is het niet-gebruik van het kindgebonden budget relatief laag in verhouding tot de andere toeslagen.

Een beperkte groep die recht heeft op het kindgebonden budget betreft ouders met kinderbijslag zonder een andere toeslag. Deze ouders weten vaak niet dat zij het kindgebonden budget kunnen aanvragen en het zelf doen van een aanvraag kunnen zij als een belemmering ervaren. Dienst Toeslagen beschikt niet over de inkomens- en vermogensgegevens om de aanvraag automatisch af te handelen. Ook beschikt Dienst Toeslagen niet over een rekeningnummer. Voor deze ouders is het belangrijk om zelf te checken of zij in aanmerking komen voor het kindgebonden budget. Om ouders te wijzen op het mogelijke recht start op korte termijn (opnieuw) de landelijke campagne 'Check, pas aan en door!'. Ook kunnen ouders zich zorgen maken over mogelijke hoge terugvorderingen. Daarom is er vanaf november een rekenhulp beschikbaar. Hier kunnen ouders berekenen of ze in aanmerking komen voor een toeslag. Hierin zijn de wijzigingen vanaf 1 januari verwerkt.

Hiermee worden stappen gezet om het niet-gebruik van het kindgebonden budget te verminderen. Daarnaast kan gegevensuitwisseling, die verder zal moeten gaan dan tussen de SVB en UWV, wellicht een bijdrage leveren aan het terugdringen van niet-gebruik. De minister van SZW wil toezeggen de mogelijkheden daartoe te onderzoeken en daarover de Tweede Kamer te informeren.

Datum
12-10-2023
Onze referentie
2023-0000538748

Vraag:

Kunt u de Tweede Kamer informeren over de precieze randvoorwaarden voor de haalbaarheid van de tijdelijke oplossing (periode 2024-2027) voor de 10.000 gezinnen die onder het minimum uitkomen en waar kan deze groep nu concreet op rekenen?

Antwoord:

De naar schatting 6.400 betrokken huishoudens kunnen, vooruitlopend op een fundamentele oplossing, over de periode 2024-2027 rekenen op een jaarlijkse forfaitaire tegemoetkoming. Gemeenten gaan deze tegemoetkoming verstrekken. Deze inzet van gemeenten stelt de minister voor APP zeer op prijs. In overleg dat de minister voor APP hierover met VNG heeft gehad, hebben zij het voorbehoud gemaakt van een uitvoeringstoets en een aantal belangrijke randvoorwaarden. Hierover is de Tweede Kamer geïnformeerd met de brief van 19 september jl. (Kamerstuk 26 448, nr. 728). De brief beschrijft deze randvoorwaarden:

1. Het kabinet voert per 2028 een fundamentele oplossing in.
2. De tijdelijke overbruggingsregeling wordt uitvoerbaar ontworpen, onder meer door te werken met forfaitaire bedragen. Gemeenten worden actief betrokken bij de uitwerking van de tijdelijke overbruggingsregeling en worden in staat gesteld een uitvoeringstoets uit te brengen.
3. Het Rijk stelt een zo accuraat mogelijke lijst met huishoudens op en regelt een grondslag voor de benodigde gegevensdeling en -verwerking. Het Rijk stelt zich op als eigenaar van deze lijst.
4. Het Rijk biedt gemeenten financiering voor de uitvoering van de tijdelijke overbruggingsregeling en de motie Warmerdam c.s. Naar aanleiding van deze motie gaat de overheid actief op zoek naar betreffende huishoudens om hen te wijzen op financiële ondersteuning in 2023 vanuit de individuele bijzondere bijstand.
5. De ministeries van SZW en Financiën zetten met de VNG en uitvoerders (Belastingdienst, Inlichtingenbureau en UWV) een projectgroep op om bovengenoemde lijst zo accuraat mogelijk te maken voor de uitvoering van de tijdelijke regeling en de bovengenoemde motie.

De minister voor APP werkt nu met de betrokken partijen aan invulling van deze randvoorwaarden. Zij verwacht de benodigde wetswijziging nog dit jaar voor uitvoeringstoets aan de VNG te kunnen voorleggen.

Vraag:

Hoe kijkt de minister aan tegen het beperken van de ET (extraterritoriaal) regeling?

Datum

12-10-2023

Onze referentie

2023-0000538748

Antwoord:

De ET-regeling is bedoeld om werkgevers de gelegenheid te geven daadwerkelijk gemaakte kosten die de werknemer maakt vanwege de dienstbetrekking (namelijk de extra kosten die een werknemer maakt om in Nederland te gaan werken) op een eenvoudige wijze, vrij van loonheffingen, te vergoeden. Daarnaast is de 30%-regeling een forfaitaire uitwerking van de ET-regeling voor werknemers die aan bepaalde voorwaarden voldoen. Voor een deel van de werkgevers is de regeling een relevante factor binnen het Nederlandse vestigingsklimaat.

Uit de evaluatie van de 30%-regeling in 2017 is onder meer naar voren gekomen dat de regeling voor ongeveer de helft van de gebruikers een ruimere onbelaste vergoeding lijkt te bieden dan waarvan sprake zou zijn bij vergoeding van de daadwerkelijke extraterritoriale kosten (ETK). Gelet hierop heeft het kabinet ervoor gekozen om per 1 januari 2024 de 30%-regeling te maximeren op 30% van het bedrag van de Wet normering topinkomens (WNT)-norm. Ook is de maximale looptijd van de 30%-regeling per 1 januari 2019 reeds verkort van 8 jaren naar 5 jaren. Ten slotte is het van belang dat er in het kader van beide regelingen twee evaluaties op handen zijn: de evaluatie van de ET-regeling die in 2023 wordt opgestart en een nieuwe evaluatie van de 30%-regeling in 2025. De ET-regeling kan door een verlaging van het brutoloon immers leiden tot lagere sociale lasten voor de werkgever, waardoor arbeidsmigranten relatief goedkoper zijn. Op basis van de uitkomsten van deze evaluaties zal opnieuw bezien worden hoe de regelingen zo doeltreffend mogelijk ingezet kunnen worden.

Vragen van het lid Ceder, D.G.M. (ChristenUnie)

Datum

12-10-2023

Onze referentie

2023-0000538748

Vraag:

Kan de minister met het CPB in gesprek gaan over de definitie van armoede, waarin ook rekening wordt gehouden met belasting- en energieschulden?

Antwoord:

Het SCP, Nibud en CBS werken aan een nieuwe armoedefinitie, zoals ook beschreven in de reactie van het kabinet op de Commissie sociaal minimum. Deze instituten zijn onafhankelijk en gaan zelf over hoe zij de armoedegrens definiëren. In de publicatie 'Op weg naar een nieuwe armoedegrens' hebben zij aangegeven dat het de insteek is om bij een nieuwe armoedegrens ook rekening te houden met het vermogen en schulden van huishoudens.

Vraag:

Wat is de reactie van de minister op het voorstel aan het kabinet om te starten aan een verkenning van een nieuw incassostelsel voor schulden?

Antwoord:

De minister voor Rechtsbescherming (minister voor Rb) is verantwoordelijk voor civiele invordering en de daarbij behorende beroepsgroepen. De minister voor Rb heeft recent het rapport 'Schulden klein houden en perspectief bieden' van Jungmann en Moerman in ontvangst genomen. In het rapport pleiten Jungmann en Moerman voor een nieuw incassostelsel. De minister voor Rb en de minister voor APP staan positief tegenover een verkenning naar de mogelijkheden voor wijzigingen in het incassostelsel van civiele vorderingen. De verkenning sluit aan op trajecten die de afgelopen tijd hebben plaatsgevonden door de ministeries van JenV en SZW, zoals de thematafels waarbij gesproken werd over verbeteringen in het incassostelsel. De minister voor Rb zal in samenspraak met de minister voor APP per brief de Tweede Kamer dit najaar informeren over de eerste contouren van deze verkenning.

Vragen van het lid Pouw-Verweij, N.J.F. (BBB)

Datum

12-10-2023

Onze referentie

2023-0000538748

Vraag:

Wat betekent het feit dat netto modale inkomens en lage inkomens steeds dichterbij elkaar komen te liggen voor de arbeidsmarkt?

Antwoord:

Het klopt dat het besteedbaar inkomen bij lage en modale inkomens dichterbij elkaar is komen te liggen. De belangrijkste verklaring hiervoor is de verhoging van het minimumloon met 10 procent per 1 januari 2023, ruim 8 procentpunt meer dan de reguliere indexatie. Het kabinet heeft deze maatregel genomen, omdat een groot deel van de huishoudens in de problemen dreigde te raken, mede door de stijging van energieprijzen.

De arbeidsmarkteffecten van de ontwikkeling dat inkomens op minimumloon en modaal dichterbij elkaar liggen, zijn niet eenduidig. Voor mensen die nog niet werken is het aantrekkelijker geworden om te gaan werken. Daarnaast werkt de minimumloonsverhoging ook door op de loonschalen net boven het minimumloon, zodat het ook voor die mensen meer loont om te werken. Voor mensen met een modaal inkomen zijn de gevolgen beperkt: zij zijn niet beter of slechter af door de verhoging van het minimumloon.

Het kabinet vindt de positie van middeninkomens belangrijk. Daarom heeft het kabinet de arbeidskorting in deze kabinetsperiode met ruim 3 miljard euro verhoogd, waarvan een groot deel terecht komt bij middeninkomens. Ook hebben middeninkomens baat bij de verhoging van het kindgebonden budget. Daarnaast hebben we middeninkomens in de achterliggende jaren ondersteund met de tijdelijke koopkrachtmaatregelen, zoals het prijsplafond voor energie of de verlaging van de energiebelasting. Ook is de cao-loongroei de afgelopen jaren flink toegenomen. Dit is een ondersteunende kracht voor de inkomenspositie van middeninkomens, zeker de komende jaren.

Vraag:

De Commissie Sociaal minimum schrijft dat een verhoging van de minimumuitkeringen er toe kan leiden dat de prikkels voor arbeidsdeelname zullen afnemen. Is de minister het eens dat de prikkels om te gaan werken nooit zouden moeten afnemen? En onderschrijft de minister dat zicht op werk en inkomen van wezenlijk belang zijn voor het gevoel van eigen waarde van mensen?

Antwoord:

Het kabinet hecht er sterk aan om werken aantrekkelijk te houden en te laten lonen. Het is de inzet van het kabinet om degenen die kunnen werken te activeren en te stimuleren. Daarnaast moeten we zorgen voor een adequate inkomensbescherming voor diegenen die niet of minder kunnen werken.

Ook onderschrijft het kabinet dat (zicht op) werk en inkomen van wezenlijk belang zijn. Werk en, voor wie dat (nog) niet haalbaar is, andere vormen van participatie, geven voldoening en versterken het gevoel van eigenwaarde. Ook kunnen mensen zich zo verder ontplooien en meer sociale contacten op doen (wat ook isolement voorkomt). Daarnaast is het ook voor de samenleving van belang dat mensen participeren op de arbeidsmarkt. Er zijn echter ook mensen voor wie regulier werk niet realistisch is. Zij zijn geholpen met andere vormen van participatie (zoals

scholing of vrijwilligerswerk) om mogelijk op langere termijn een stap te zetten richting betaald werk. Om de stap van uitkering naar werk te verbeteren, is het kabinet ook voornemens de bijverdiengrenzen te harmoniseren en een bufferbudget in te voeren. Met het bufferbudget kan het tekort aan middelen in sommige maanden, dat door de combinatie van aanvullende bijstand en fluctuerend inkomen wordt gecreëerd, worden ondervangen.

Datum
12-10-2023

Onze referentie
2023-0000538748

Vragen van het lid Stoffer, C. (SGP)

Datum

12-10-2023

Onze referentie

2023-0000538748

Vraag:

Wat vindt de minister van ons voorstel om gemeente een lokale sociale kaart te laten ontwikkelen?

Antwoord:

Het kabinet vindt het belangrijk dat mensen gemakkelijk toegang hebben tot informatie over beschikbare voorzieningen, zowel op lokaal als landelijk niveau. Sommige gemeenten hebben al een eigen sociale kaart. Specifiek voor financiële zorgen zijn er handige overzichten beschikbaar. Op de website van Geldfit en via hun telefoonlijn kunnen mensen de lokale beschikbare hulp bij geldzorgen vinden, zoals ondersteuning van de gemeente en vrijwilligersorganisaties. Via Geldfit en de VoorzieningenWijzer, waar veel gemeenten op zijn aangesloten, kunnen mensen ook hun recht op toeslagen en andere voorzieningen controleren. Daarnaast biedt de website www.Berooid.nl informatie over lokale maatschappelijke initiatieven, waaronder voedselbanken, kledingbanken en lokale fondsen.

Vraag:

Arbeidsongeschikten betalen, naast hun inkomensverlies, honderden euro's extra omdat zij de arbeidskorting en inkomensafhankelijke combinatiekorting mislopen. Zijn hier nog reparatiemogelijkheden voor?

Antwoord:

Het kabinet ziet op dit moment geen voor de hand liggende instrumenten om het verschil in netto-inkomen tussen arbeidsongeschikten en werkenden op te heffen.

In theorie is het mogelijk om de bruto-uitkeringen te verhogen. De percentages van de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen moeten dan worden aangepast. Dit is echter zeer ingewikkeld, omdat er veel verschillende groepen vallen onder de WIA, met verschillende percentages. Daarbij komt dat de kosten van een verhoging van de bruto-uitkering volledig terecht komen bij eigenrisicodragers (werkgevers). Gelet op deze overwegingen is die route wat het kabinet betreft niet begaanbaar.

Het kabinet ziet dat het verschil in netto-inkomen tussen werkenden en mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering de afgelopen jaren is opgelopen. Tegelijkertijd hecht het kabinet er ook aan dat werken financieel aantrekkelijk is, mede gelet op de krappe arbeidsmarkt. Een volgend kabinet kan de verhouding tussen netto-inkomen van arbeidsongeschikten en werkenden opnieuw bezien. De evaluatie van de Aanpak fiscale regelingen (Kamerstuk 32 140, nr. 167 van 7 juli jl.) en de update van Bouwstenen voor een beter belastingstelsel, waar momenteel aan gewerkt wordt, kunnen hiervoor aanknopingspunten bieden.

Vraag:

Is het verstrekken van gratis schoolmaaltijden een doelmatige besteding en is dit een taak voor de rijksoverheid? Is het niet logischer om ervoor de zorgen dat mensen netto meer overhouden?

Datum

12-10-2023

Onze referentie

2023-0000538748

Antwoord:

Steeds meer gezinnen staan onder financiële druk. Het kabinet voelt, zeker in tijden van crisis, de verantwoordelijkheid om te voorkomen dat je thuissituatie bepaalt of je goed mee kunt doen op school. Daarom heeft het kabinet maatregelen getroffen ter verbetering van de koopkracht van gezinnen. Voor veel leerlingen kan ook een schoolmaaltijd een enorm verschil maken. Uit ervaringen van de afgelopen maanden zien we dat op plekken waar ouders en leerlingen financieel onder druk staan, leerlingen die geholpen worden met een maaltijd energiever zijn en beter meedoen in de klas. Daarom wil het kabinet ook voor het komende jaar opnieuw leerlingen helpen aan een goede maaltijd op school. Ook als mensen netto meer overhouden willen we zoveel mogelijk voorkomen dat kinderen zonder voeding naar school gaan.

Vraag:

Waarom gaan we niet voor een eerlijker belastingstelsel waarin keuze centraal staat en niet allerlei arbeidsprijkkels?

Antwoord:

Het kabinet vindt het belangrijk dat (méér) werken loont. Maatregelen als het afschaffen van de overdraagbaarheid van de algemene heffingskorting, de inkomensafhankelijke combinatiekorting en een hogere arbeidskorting stimuleren de arbeidsparticipatie. Tegelijk vergroten deze het verschil in lastendruk tussen alleen- en tweeverdieners en tussen werkenden en niet-werkenden. Zeker bij de huidige krappe arbeidsmarkt is het belangrijk om arbeidsparticipatie te blijven stimuleren. Het is daarom lastig om de verschillen tussen de genoemde groepen te reduceren.

Het kabinet zorgt ervoor dat een volgend kabinet in staat wordt gesteld om keuzes te maken rondom het belastingstelsel. Daarom heeft het kabinet opdracht gegeven tot een nieuw rapport over Bouwstenen voor een beter en eenvoudiger belastingstelsel. Daarnaast heeft het kabinet gewerkt aan de "Toekomst toeslagenstelsel" (Kamerstuk 31 066, nr. 1272), en de analyse van fiscale regelingen (Kamerstuk 32 140, nr. 167).

Vraag:

Wil de minister voor de formatie een beleidsvariant uitwerken waarin de regeldruk / administratieve lasten op SZW-terrein voor werkgevers wordt verlaagd?

Antwoord:

In principe zien wij geen directe rol voor ons, als minister van SZW en minister voor APP, om een beleidsvariant voor het aanpakken van regeldruk voor de formatie uit te werken. Wel kunnen wij u melden dat wij onder coördinatie van de minister van EZK meedenken over het op te stellen reductieprogramma regeldruk, dat is aangekondigd in de voortgangsrapportage van het Rijksbrede regeldrukprogramma van de minister van EZK van 18 augustus jl. De opzet en reikwijdte van dit reductieprogramma wordt aan een nieuw kabinet gelaten.

Vraag:

Er komt geen generieke beleidslijn om de no-riskpolis toe te kennen aan mensen die wachten op hun WIA-claimbeoordeling. Hoe gaat de minister er voor zorgen dat deze mensen wel zo snel mogelijk aan het werk komen? En waarom is een generieke beleidslijn voor de no-riskpolis, uitsluitend voor werknemers die een baan aangeboden hebben gekregen, niet mogelijk?

Datum

12-10-2023

Onze referentie

2023-0000538748

Antwoord:

UWV kent op verzoek een no-riskpolis toe aan mensen die tijdens de WIA-voorschotperiode een aanbod krijgen voor een baan bij een nieuwe werkgever. De verwachting is dat met dit maatwerk de doelgroep wordt bereikt die baat heeft bij de no-riskpolis tijdens de voorschotperiode.

Omdat mensen ook zelf naar nieuw werk zoeken zonder tussenkomst van UWV, weet UWV niet van iedereen wie er bezig is met re-integreren bij een andere werkgever. Daarom kan de no-riskpolis niet automatisch worden toegekend aan de doelgroep middels een generieke beleidslijn.

Automatisch toekennen van een no-riskpolis aan iedereen die een WIA-aanvraag doet, is in theorie wel mogelijk, maar is onwenselijk: dat zou betekenen dat een no-riskpolis wordt toegekend aan een grote groep mensen die er geen recht op heeft, en waarvoor het ook niet wenselijk is om een no-riskpolis toe te kennen. Bijvoorbeeld omdat dat de prikkels voor re-integratie bij de eigen werkgever doorkruist. Daarom is met UWV gewerkt aan de huidige maatwerkoplossing, waarmee de doelgroep van de no-riskpolis alsnog wordt bereikt.

Vragen van het lid Kuzu, T. (DENK)

Datum

12-10-2023

Onze referentie

2023-0000538748

Vraag:

Hoe staat de minister tegenover een correctiemoment in 2024 voor het geval de koopkrachtontwikkeling lager uitvalt?

Antwoord:

Koopkrachtramingen zijn geen voorspelling van de ontwikkeling voor specifieke huishoudens, maar dienen in de eerste plaats om te tonen wat het effect van overheidsbeleid voor specifieke groepen in de samenleving is.

Alleen in zeer uitzonderlijke gevallen neemt de overheid maatregelen om de koopkrachtontwikkeling na de vaststelling van de begroting nog bij te sturen. Vorig jaar gebeurde dit bij uitzondering naar aanleiding van de sterk gestegen energieprijzen. In dergelijke gevallen staat ook nog maar een beperkt aantal, ongerichte maatregelen ter beschikking.

Het kabinet anticipeert gezien het bovenstaande niet op een correctiemoment.

Vraag:

Volgens de berekeningen van het Nibud gaan bepaalde groepen alleenverdieners er in 2024 in koopkracht op achteruit, terwijl bepaalde groepen tweeverdieners er juist erg op vooruit gaan. Kan de minister aangeven waarom de verschillen in koopkrachtontwikkeling zo groot zijn?

Antwoord:

Het kabinet heeft in het koopkrachtpakket verschillende maatregelen genomen. Dit heeft het Nibud inzichtelijk gemaakt aan de hand van 117 voorbeeldhuishoudens. Alle alleenverdieners hebben in deze analyse een positieve koopkrachtontwikkeling. Door de stijging van het kindgebonden budget is dit positiever voor gezinnen met kinderen (tot +6% bij 3 kinderen). Ook de tweeverdieners hebben een positieve koopkrachtontwikkeling. Dit is ook positiever bij meer kinderen (tot +5,4% bij 3 kinderen). De minister van SZW herkent het grote verschil dan ook niet.

Vraag:

Kan het kabinet een beleidsdoel stellen voor vermogensgelijkheid?

Antwoord:

Het kabinet volgt de aanbeveling uit het IBO vermogensverdeling (Kamerstuk 35 925 IX, nr 38; 8 juli 2022) om jaarlijks de ontwikkeling van de vermogensverdeling te monitoren, en volgt daarnaast ook de aanbeveling om niet jaarlijks bij de besluitvorming hierop te sturen. Zodoende is er geen beleidsdoel. Het sturen op vermogen is veel complexer dan het sturen op inkomen. Inkomen is een stroomvariabele en begint ieder jaar weer op nul. Vermogen is een voorraadvariabele, die zich over de jaren heen opbouwt en zich daardoor moeilijk laat bijsturen. Bovendien geeft het IBO-rapport aan dat een optimaal getal voor vermogen of de vermogensverdeling economisch niet te geven is en moreel te betwisten is.

Naast de jaarlijkse monitoring hanteert het kabinet bij besluitvorming een standaard set met figuren waarin de belastingdruk als gevolg van beleid in beeld wordt gebracht. Op deze manier borgt het kabinet dat naast inkomen, ook vermogen een vaste plek heeft in de besluitvorming. Er zijn sinds het verschijnen van het IBO vermogensverdeling al verschillende maatregelen genomen om onevenwichtigheden in de fiscale behandeling van vermogen recht te trekken, zoals de verhoging van het lage Vpb tarief en de tariefdifferentiatie in box 2.

Datum
12-10-2023
Onze referentie
2023-0000538748

Vraag:

Hoe staat het met de motie van Van Baarle (DENK) waarin gevraagd wordt om een noodscenario te ontwikkelen in het geval de energietarieven alsnog sterk stijgen?

Antwoord:

Op 3 oktober jl. heeft de minister voor Klimaat en Energie invulling gegeven aan de motie door de Tweede Kamer per brief mee te nemen in de actuele situatie. In de brief zijn de verschillende mogelijke instrumenten, die in aanloop naar de augustusbesluitvorming zijn uitgewerkt en beoordeeld op uitvoerbaarheid, voor komende winter geschetst.

Vraag:

Hoe staat het met de uitvoering van de motie over de halvering van de kinderarmoede en daaraan gekoppeld een concreet tijdspad en tussendoelstellingen?

Antwoord:

Op 8 juni jl. heeft het lid Azarkan tijdens het debat over de Voorjaarsnota een motie ingediend over een voortvarende aanpak voor halvering van armoede. Het kabinet heeft deze motie oordeel Kamer gegeven omdat het kabinet hecht aan het realiseren van de armoededoelstellingen, met de kanttekening dat het kabinet de voorkeur geeft aan het zorgvuldig ramen, monitoren en waar nodig tussentijds bijsturen op de doelstellingen boven het formuleren van tussendoelen. Gesteund door moties uit de Eerste en Tweede Kamer heeft het kabinet, ook in lijn met de motie Azarkan, tijdens de augustusbesluitvorming maatregelen voorgesteld om armoede niet te laten stijgen en voor kinderarmoede het dalende pad in te zetten richting halvering in 2025. In de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden zijn verschillende maatregelen aangekondigd die momenteel worden uitgevoerd gericht op de daling van kinderarmoede en/of het verminderen van de effecten daarvan.

In de tweede voortgangsrapportage van de aanpak, die de Tweede Kamer in december zal ontvangen, wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van deze maatregelen. Hierin zullen ook de nieuwe cijfers van het CBS en SCP over armoede worden opgenomen.

Vraag:

Hoe staat het met het automatisch toekennen van de aanvullende inkomensvoorziening ouderen (AIO) en is er een tijdspad in gedachte voor de invoering?

Datum

12-10-2023

Onze referentie

2023-0000538748

Antwoord:

De Tweede Kamer is per brief van 5 september jl. (Kamerstuk 29 389, nr.121) geïnformeerd over de AIO-pilot om met gegevensuitwisseling mensen gericht te benaderen en daarmee niet-gebruik van AIO tegen te gaan. Voor een structureel vervolg is een wettelijke grondslag nodig. Er wordt gewerkt aan een breder wetsvoorstel voor proactieve dienstverlening dat in deze juridische grondslag kan voorzien. Het streven is om het conceptwetsvoorstel voor het einde van het jaar ter internetconsultatie aan te bieden.

Vraag:

De BTW op groenten en fruit moet naar het Europees niveau van 5% (en uiteindelijk 0%). Dit is ook het voornemen van het kabinet. Wat is nu de stand van zaken?

Antwoord:

Zoals aan de Tweede Kamer gemeld in de brief d.d. 19 september jl. (Kamerstuk 36 418, nr. 7), wordt besluitvorming over de invoering van een btw-nultarief op groente en fruit aan een volgend kabinet gelaten.

Vragen van het lid Weyenberg van, S.P.R.A. (D66)

Datum

12-10-2023

Onze referentie

2023-0000538748

Vraag:

Kan de minister bevestigen dat we nog steeds op koers liggen voor het uitbetalen van het gebaar aan Surinaamse Nederlanders met een AOW-gat? Daarmee liggen we op koers voor het zo snel mogelijk uitbetalen van het gebaar aan Surinaamse Nederlanders met een AOW-gat.

Antwoord:

De SVB heeft verkend of zij mogelijkheden zien om eerder dan 1 juli 2024 over te gaan tot uitvoering van het gebaar naar ouderen van Surinaamse herkomst. Hieruit volgt dat de SVB in juni 2024 per brief mensen kan informeren over het voornemen om ambtshalve toe te gaan kennen. Dat is een maand eerder dan voorzien. De SVB gaat op 1 juli 2024 het bedrag ambtshalve toekennen en kan vanaf dat moment aanvragen in behandeling nemen. Het bedrag wordt vervolgens zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen zes weken na de toekenning, uitbetaald.

Vraag:

Kan de minister reageren op het idee dat elke pensioenregeling standaard ook een soort deeltijdpensioen optie aanbiedt en herkent de minister ook het feit dat de opties rond deeltijdpensioenen nog vaak weinig bekend zijn bij werkgevers en werknemers? Kan zij aangeven wat hieraan gedaan kan worden?

Antwoord:

Pensioen is een arbeidsvoorwaardelijke afspraak. Sociale partners bepalen, binnen de wettelijke kaders, welke pensioenregeling voor hen het meest passend is. Een deeltijdpensioen kan daarbij aan de orde zijn en is al mogelijk binnen de huidige wettelijke kaders. Aangezien decentrale sociale partners hieraan zet zijn, past terughoudendheid vanuit de overheid. De minister voor APP is er daarom geen voorstander van om wettelijk te bepalen dat een deeltijdpensioen onderdeel moet zijn van een pensioenregeling. Wanneer een pensioenregeling ook een deeltijdpensioen bevat, is het aan de werkgever c.q. pensioenuitvoerder om hier goede voorlichting over te geven. De minister voor APP wijst er daarbij graag op dat bij de subsidieregeling voor duurzame inzetbaarheid, werkgevers subsidie kunnen aanvragen voor activiteiten die de eigen regie van werknemers op het einde van de loopbaan bevorderen. Een voorbeeld hiervan is het voeren van financiële adviesgesprekken om inzicht te krijgen in de mogelijkheden rond pensionering, waaronder deeltijdpensioenen. Wij voeren hier actief gesprekken over met sociale partners om deze activiteiten onder de aandacht te brengen.

Vragen van het lid Wassenberg, F.P. (PvdD)

Datum

12-10-2023

Onze referentie

2023-0000538748

Vraag:

Hoe gaat de minister, vanuit haar rol, kwetsbare werknemers beschermen die in extreem ongezonde werkomstandigheden moeten werken (bijvoorbeeld met glyfosaat) en zijn deze kwetsbare werknemers in beeld? Welke stappen gaat de minister nemen om te zorgen dat mensen in de toekomst niet meer met landbouwgif hoeven te werken en hoe gaan we voorkomen dat de ziekte van Parkinson geen beroepsziekte wordt voor boeren en tuinders?

Antwoord:

De werkgever is ervoor verantwoordelijk dat werknemers veilig en gezond kunnen werken. Dit volgt uit de Arbowet.

Gewasbeschermingsmiddelen worden streng getoetst. Door aanhoudende maatschappelijke zorgen heeft het ministerie van LNV een onderzoek aangekondigd. Dit onderzoek ziet toe op de relatie tussen gewasbeschermingsmiddelen en onder meer Parkinson. Het onderdeel dat is gericht op werkenden wordt gefinancierd door het ministerie van SZW.

Het ministerie van LNV spreekt nu met het RIVM en experts, waaronder hoogleraar Bas Bloem, over de onderzoeksopzet. Zo snel mogelijk daarna informeert de minister van LNV de Tweede Kamer met een aparte brief (in detail).

Als uit het aangekondigde onderzoek volgt dat er directe risico's zijn aan glyfosaat, dan worden in Nederland middelen op basis van glyfosaat direct verboden.

Vraag:

Hoe ziet de groene economie van de toekomst er uit en werkt de minister hierin goed samen met de minister van Economische Zaken? Heeft de minister een transitieplan, om werkenden in sectoren die afgebouwd gaan worden in het kader van de groene transitie, voldoende steun te bieden om de komende jaren en decennia passend werk te doen?

Antwoord:

De minister van Economische Zaken heeft deze zomer een brief gestuurd aan uw Kamer met een perspectief op de economie in 2050. We hebben dan een duurzame economie. Dat betekent dat we opereren binnen planetaire grenzen en rekening houden met schaarse ruimte en grondstoffen. Dat vraagt onder meer om een transitie richting duurzame energie en een transitie naar een circulaire economie. Dat heeft ook zijn weerslag op de arbeidsmarkt. Sommige werkenden kunnen door deze transities hun baan kwijtraken en moeten goed ondersteund worden bij het vinden van goed nieuw werk.

Via het Just Transition Fund [JTF] worden de negatieve gevolgen voor de werkgelegenheid als gevolg van de transitie verminderd. In totaal kan Nederland aanspraak maken op 623 miljoen euro uit dit Europese fonds. De transitie richting een groene economie biedt ook kansen voor werkenden en werkzoekenden. Er is reeds een groot tekort aan personeel om de transitie te realiseren en de verwachting is dat dit nog verder zal toenemen.

De minister van SZW werkt samen met de minister voor APP en de ministers van EZK en OCW om deze tekorten aan te pakken en de kansen te benutten. Dit doen we via het Actieplan Groene en Digitale Banen. De minister van SZW vindt het wel belangrijk om te benadrukken dat sociale partners in de eerste plaats een belangrijke verantwoordelijkheid dragen om voldoende mensen aan te trekken voor de groene economie en om mensen zo nodig van werk naar werk te begeleiden.

Datum
12-10-2023
Onze referentie
2023-0000538748

Vraag:

Denkt het kabinet de voorgestelde maatregelen van de Commissie sociaal minimum in te gaan voeren?

Antwoord:

Het kabinet heeft op 10 oktober haar reactie op de rapporten van de Commissie sociaal minimum aan de Tweede Kamer en de Eerste Kamer aangeboden. Het kabinet vindt de rapporten zeer waardevol. Zij hecht aan een sociaal minimum dat ruimte biedt om rond te komen en mee te doen en aan een stelsel dat voorspelbaar en toegankelijk is. In de Miljoenennota voor 2024 heeft het kabinet, mede met het oog op de aanbevelingen uit het eerste rapport van de commissie een pakket aan structurele maatregelen opgenomen dat gericht is op grote gezinnen, gezinnen met oudere kinderen en reductie van armoede en kinderarmoede. Ook op andere terreinen heeft het kabinet al stappen gezet die aansluiten bij de aanbevelingen van de commissie. Denk aan het traject Participatiewet in balans, de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden en het interdepartementaal programma Vereenvoudiging inkomensondersteuning. Een aantal fundamentele keuzes wordt aan een nieuw kabinet gelaten. Hierbij valt onder meer te denken aan de aanbevelingen ten aanzien van een nieuwe minimumnorm inclusief het flexbudget (ook in relatie tot de bijzondere bijstand), de verdere inzet op vereenvoudiging van de inkomensondersteuning, arbeidsmarktactivering en de verhouding tussen Rijk en gemeenten.